

B9-0519/2022

21.11.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően
az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján
az állattenyésztés és a nagyragadozók európai védelméről
(2022/2952(RSP))

Thomas Waitz
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása az állattenyésztés és a nagyragadozók európai védelméről
(2022/2952(RSP))**

Az Európai Parlament,

– tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

I. Legeltetési ökológia és biológiai sokféleség; a ragadozók populációinak dinamikája – a helyi szintű kihalástól a korábbi elterjedési területek korlátozott újratelepüléséig

- A. mivel a farkasok és más őshonos nagyragadozók, például a medvék mindig is az európai életközösségek szerves részét képezték, és fontos ökológiai szerepet töltek be az élőhelyek, a biológiai sokféleség és a populációk dinamikájának alakításában;
- B. mivel a hagyományos legeltető állattartás évezredek alatt alakult ki a farkasokkal és más nagyragadozókkal való együttélés mellett, egyedülálló, jelentős biológiai sokféleséggel és kulturális értékkel rendelkező természetközeli élőhelyeket és fontos vidéki megélhetési forrásokat teremtve;
- C. mivel a külterjes, alacsony sűrűségű állattartás, különösen a hegyvidéki területeken, elengedhetetlen a vidéki közösségek fenntartásához, és fontos a fajokban gazdag füves élőhelyek biológiai sokféleségének fenntartásához; mivel annak ellenére, hogy a korábbi élőhelyek elvesztése és kiirtása Európa nagy részén helyi és regionális kihaláshoz vezetett, a farkas- és medvepopulációk az elmúlt évtizedekben néhány korábbi elterjedési területüket sokéves távollét után visszanyerték, ami konfliktusokhoz vezetett azokon a területeken, ahol időközben megszűnt a hagyományos, felügyelt legeltetés;

II. Társadalmi-gazdasági nehézségek a hegyvidéki juhlegeltetési ágazatban – elvándorlás és a vidék elnéptelenedése, a hagyományos, felügyelt pásztorkodás megszűnése

- D. mivel a legeltető állattartás életképességét – különösen a hegyvidéki juhágazatot – nagyobb mértékben befolyásolják a szélesebb körű társadalmi-gazdasági problémák¹, ideértve az elszigeteltséget, a vidék elnéptelenedését, az állatbetegségek kitörését², a piaci tényezőket, az alacsony termelékenységet és versenyképességet, a fogyasztási szokások változásait, a takarmányt importáló kikötőkhöz közelebb eső, intenzív alföldi üzemek által támasztott versenyt stb.;
- E. mivel a hegyvidéki legeltető állattenyésztők nagyon „aktív mezőgazdasági termelők”,

---

¹ Az Európai Parlament 2018. május 3-i állásfoglalása az uniós juh- és kecskeágazat jelenlegi helyzetéről és jövőbeli kilátásairól (HL C 41., 2020.2.6., 50. o.).

² A ragadozóktól mentes rendszerekben a betegségek jelentősen hozzájárulnak a juhok elhullásához, 2,5–35,8%-os elhullás (átlagosan 13,8%), Murray és mások, 2019: Descriptive analysis of ovine mortality in sentinel sheep flocks in Ireland (Az írországi „örszem” juhállományok juhelhullásának leíró elemzése). *Vet Rec.* 2019. május 25.; 184(21):649. doi: 10.1136/vr.105291. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6582811/>

akik rendkívül nehéz fizikai és gazdasági körülmények között közjavakat biztosítanak, különösen a biológiai sokféleséget, ugyanakkor az agrárpolitika gyakran hátrányosan megkülönbözteti őket; mivel például egyes tagállamokban alacsonyabb kifizetési arányban részesülnek a közvetlen kifizetések tekintetében, ráadásul távol vannak a piactól, és tisztességtelen versennyel szembesülnek az alacsony fekvésű, kevésbé fenntartható gazdálkodási rendszerek miatt, rendkívül egyenlőtlen versenyfeltételek mellett;

- F. mivel számos tagállam még mindig nem különít el elegendő forrást a nagyragadozókkal szembeni állatvédelmi intézkedések bevezetésére, és nem minden mezőgazdasági termelő rendelkezik elegendő forrással ahhoz, hogy maga megvédje őket, különösen a kis- és közepes mezőgazdasági termelők;

III. A ragadozókkal kapcsolatos tények és számadatok – viselkedési és táplálkozási ökológia, felügyelet nélküli állattartás és a ragadozók általi pusztítás, populációdinamika és a kihalás veszélyének figyelemmel kísérése

- G. mivel nincs közvetlen kapcsolat a nagy farkaspopulációk és az állatállományok jelentős veszteségei között, ugyanakkor a magasabb ragadozási szintek összefüggenek a nem védett/felügyelet nélküli állattartási rendszerekkel és a szabad tartású állatállománnyal és/vagy a vadon élő zsákmányállatok alacsony sűrűségével;
- H. mivel számos olyan országban, ahol a ragadozók általi éves pusztítási arány nagyon alacsony, szintén jelentős nagyragadozó-populációk élnek, ami azt jelzi, hogy a depredáció csökkenthető, ha az állatállományt megfelelően védik és felügyelik;
- I. mivel a szakértők által értékelt tanulmányok azt mutatják, hogy még ha a háziállat-állomány bőséges is a farkasok területén, a farkasok inkább vadon élő állatokkal táplálkoznak³, és a háziállatokat érő támadások nagyrészt a farkasok természetes zsákmányállatai szűkösségének tudhatók be;
- J. mivel a nagyragadozók általi támadások hatása viszonylag alacsony az egyéb elhullási okokhoz képest; mivel a juhok farkasok, kutyák, valamint a kutya és a farkas kereszteződéséből származó keverékek általi pusztításának felső becslése 0,06 %, a medvék által okozott pusztulás 0,004 %, a hiúzok általi pusztítás 0,001 %, a rozsomákok által okozott pusztulás pedig jelentéktelen⁴; mivel a juhok farkasok vagy nagyragadozók támadásai nélküli elhullásának egyéb okai 2,5–35,8 %-ot tettek ki

³ A. Janeiro-Otero, T.M. Newsome, L.M. Van Eeden, W.J. Ripple, C.F. Dormann:

„Grey wolf (*Canis lupus*) predation on livestock in relation to prey availability” (A farkasok (*Canis lupus*) állatállományok elleni támadásai a zsákmányállatok rendelkezésre állásával összefüggésben), *Biological Conservation*, 243. kötet, 2020. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2020.108433>

Figueiredo AM, Valente AM, Barros T, Carvalho J, Silva DAM, Fonseca C, és mások (2020): „What does the wolf eat? Assessing the diet of the endangered Iberian wolf (*Canis lupus signatus*) in northeast Portugal” (Mit eszik a farkas? A veszélyeztetett ibériai farkas (*Canis lupus signatus*) étrendjének vizsgálata Északkelet-Portugáliában), *PLoS ONE* 15(3): e0230433. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0230433>

⁴ Linnell, J. D. C. és Cretois, B., „The revival of wolves and other large predators and its impact on farmers and their livelihood in rural regions of Europe” (A farkasok és más nagyragadozók újjáéledése és ennek hatása a gazdákra és megélhetésükre Európa vidéki régióiban), a Mezőgazdasági Bizottság megbízásából végzett kutatás, Európai Parlament, Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztály, Brüsszel, 2018. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU\(2018\)617488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU(2018)617488_EN.pdf)

(átlagosan 13,8 %-ot)⁵, ami azt jelzi, hogy az állatállomány – például betegségek, az állattartás és az éghajlati körülmények miatti – pusztulásának háttérszintje jóval meghaladja a nagyragadozók támadásai által okozott veszteségeket;

- K. mivel a nagyragadozó-populációkra vonatkozóan mind az alpopulációk szintjén, mind pedig nemzeti szinten rendelkezésre álló adatokat körültekintően kell értelmezni; mivel a kihálás európai szinten alacsony kockázata nem ugyanaz, mint az egyes tagállamokbeli kihálás kockázata, például a farkas számos országban a kihálással fenyegetett fajok nemzeti vörös listáján szerepel⁶; mivel emellett az alacsony kihálási kockázat nem feltétlenül jelenti az élőhelyvédelmi irányelvben előírt „kedvező védettségi állapotot”, mivel annak célja a fajok egészséges populációinak helyreállítása természetes elterjedési területük egészén; mivel a kihálás elkerülése érdekében a populációnak elég nagyoknak kell lennie ahhoz, hogy túlélje a genetikai szűk keresztmetszeteket, a beltenyészetet, a hibridizációt és az olyan eseményeket, mint az erdőtüzek, az aszályok és a betegségek; mivel nincs közvetlen kapcsolat aközött, hogy egy faj kedvező védettségi állapotot ér el, és csökken annak védettségi szintje; mivel egyes nagyragadozó-populációk olyan alacsonyak, hogy mindössze néhány egyedről néhány százig terjednek, és a védett státusz megszüntetése felgyorsítaná kihálásukat; mivel például a *Canis lupus* kilenc alpopulációjának helyzete nem vizsgálható elszigetelten, különösen azért, mert Európában nincs olyan határokon átnyúló cselekvési terv, amely ezek bármelyikét kezelné; mivel az állománygazdálkodás nemzeti szinten történik, a védettségi állapotot is nemzeti szinten kell értékelni; mivel a *Canis lupus* számos európai országban kis számban fordul elő, ezért a kihálással fenyegetett fajok vörös listáján szerepel;

IV. *A farkasok és nagyragadozók ökoszisztémára gyakorolt előnyei*

- L. mivel a farkasok a vadon élő és féltermészetes ökoszisztémák és a biológiai sokféleség javát szolgálják azáltal, hogy szabályozzák a vadon élő zsákmányállatok (vaddisznók és patás állatok, például a szarvasok) populációit, csökkentik a vadon élő zsákmányállatok által a növényekben okozott károkat, valamint lehetővé teszik a part menti növényzet újranövekedését és az erdők természetes újranövekedését, ami előnyös az árvízmelegedés szempontjából; mivel a farkasok előfordulása csökkenti a betegségek – többek között olyan zoonózisok, mint például a tuberkulózis – terjedését, és lassítja az olyan világvilágjárványokat, mint az afrikai sertéspestis⁷;

⁵ Kontrollráták (farkasok nélkül) az említett tanulmányból: Murray és mások, 2019.: „Descriptive analysis of ovine mortality in sentinel sheep flocks in Ireland” (Az írországi „örszem” juhállományok juhelhullásának leíró elemzése), *Vet Rec.* 2019. május 25.; 184(21):649. doi: 10.1136/vr.105291.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6582811/>

⁶ Lásd a Berni Egyezményhez 2022 szeptemberében benyújtott legfrissebb számadatokat:

<https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>

Számos tagállamban a farkasokat a nemzeti vörös lista „sérülékeny”, „veszélyeztetett” vagy „súlyosan veszélyeztetett” kategóriái szerint a kihálás veszélye fenyegeti.

⁷ Tanner, E., White, A., Acevedo, P. és mások, „Wolves contribute to disease control in a multi-host system” (A farkasok hozzájárulnak a betegségek elleni védekezéshez az olyan rendszerekben, ahol több gazdaállat is lehet), *Sci Rep* 9, 7940 (2019). <https://doi.org/10.1038/s41598-019-44148-9>.

<https://www.nature.com/articles/s41598-019-44148-9>

Szewczyk és mások (2021), *Viruses*. doi: 10.3390/v13102062.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8541390/> <https://www.feedstrategy.com/african-swine->

- M. mivel a farkasok jelenléte gátolja a házasított fajok közepes ragadozók – például sakálok, hiúzok és rókák – általi pusztítását is, amelyek egyébként megtámadnák az állományokat vagy nyájukat⁸, az ibériai farkasok pedig még el is fogyasztják az olyan közepes ragadozókat, mint például a macskák és a nyestek⁹, ezáltal biztosítva a biológiai sokféleség és az ökológiai egyensúly magas szintjét;
1. megállapítja, hogy Európa számos részén egyes nagyragadozók – így különösen a farkasok és a medvék, amelyek hosszú ideje nem mutatkoztak ezeken a területeken – elterjedési területe bővül vagy újratelepednek, ami az emberi tevékenységekkel való konfliktusokat eredményez, különösen ami a juhok és szarvasmarhák külterjes legeltetését illeti; megjegyzi, hogy a legeltető állattenyésztők számára jelentős költségeket okoz a nyájukat elorzó ragadozók tevékenysége, valamint a tagállamok és a régiók között jelentős különbségek vannak a mezőgazdasági termelők támogatását célzó intézkedések – és egyes esetekben ezek hiánya –, valamint a kompenzációra és az alkalmazkodásra rendelkezésre bocsátott állami források tekintetében;
- V. ***A kiselejtés a legjobb esetben sem hatékony, rosszabb esetben pedig növeli a pusztítást***
2. megjegyzi, hogy a farkasok kiselejtése bizonyítottan nem hatékony az állatállományokban bekövetkező pusztítások mértékére nézve¹⁰, különösen a stabil farkák esetében, és hogy a legrosszabb esetekben a farkasok kiselejtését követően a farkastámadások a farka dinamikájának destabilizálódása vagy a farka megosztottsága (pl. magányos farkasok), illetve az új területekre betelepülő új, még nem stabil farkák kialakulása miatt csak növekednek¹¹;
  3. megjegyzi továbbá, hogy a szabályozatlan leölés veszélyeztetheti a védelem alatt álló populációkat, amelyek lehet, hogy csak nemrég stabilizálódtak; megjegyzi, hogy az ellenőrizetlen vadászat ezért valójában a védettség helyzetük növekedését vonná maga

---

[fever/research-wolves-may-be-helpful-in-fight-against-asf/](https://www.nature.com/articles/ncomms15469)

⁸ T., Greenville, A., Čirović, D. és mások: Top predators constrain mesopredator distributions (A csúcsragadozók korlátozzák a közepes ragadozók elterjedését) *Nat Commun* 8, 15469 (2017).

<https://www.nature.com/articles/ncomms15469>

Also <https://krog.sta.si/2427192/depleted-wolf-population-leading-to-spread-of-jackals-in-europe>

⁹ Figueiredo AM, Valente AM, Barros T, Carvalho J, Silva DAM, Fonseca C, és mások (2020): „What does the wolf eat? Assessing the diet of the endangered Iberian wolf (*Canis lupus signatus*) in northeast Portugal” (Mit eszik a farkas? A veszélyeztetett ibériai farkas (*Canis lupus signatus*) étrendjének vizsgálata Északkelet-Portugáliában), *PLoS ONE* 15(3): e0230433. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0230433>

¹⁰ Krofel, M & Černe, R & Jerina, K: „Effectiveness of wolf (*Canis lupus*) culling to reduce livestock depredations” (A farkasok (*Canis lupus*) a haszonállatok pusztulásának csökkentése érdekében elvégzett kiselejtésének hatékonysága), *Acta Silvae et Ligni*. 95. 11–22.

https://www.researchgate.net/publication/233792224_Effectiveness_of_wolf_Canis_lupus_culling_to_reduce_livestock_depredations

¹¹ Wielgus RB, Peebles KA (2014). Effects of Wolf Mortality on Livestock Depredations (A farkasok elhullási arányának hatásai az állatállományok elleni támadásokra nézve). *PLoS ONE* 9(12): e113505.

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0113505>

T. Oliveira, A. Treves, J.V. López-Bao, M. Krofel (2021), „The contribution of the LIFE program to mitigating damages caused by large carnivores in Europe” (A LIFE program hozzájárulása a nagyragadozók által okozott károk enyhítéséhez Európában), *Global Ecology and Conservation*, 31. kötet, 2021.

<https://doi.org/10.1016/j.gecco.2021.e01815>

után;

VI. A sikeres együttélés megközelítései

4. megjegyzi, hogy a megfelelően megtervezett és végrehajtott, az együttélés konfliktusainak elkerülését célzó megelőző intézkedések – mint például az EU által már finanszírozott 40 sikeres LIFE+ projekt – nagyon hatékonyak bizonyultak a ragadozás kockázatának csökkentésében; rámutat arra, hogy ezek magukban foglalják az olyan hagyományos mezőgazdasági gyakorlatok újbóli bevezetését, mint például a pásztorkodás és a felügyelt legeltető állattartás, az éjszakai menedékhelyek és a pásztorkutyák, valamint ezek olyan modern technikákkal való kombinálását, mint a villanypásztorok, a vizuális vagy akusztikus riasztóberendezések és más innovatív megközelítéseket, például a digitalizálást és az állomány rádiós nyomon követését a legeltetett állatállomány közvetlen és folyamatos felügyeletének biztosítása érdekében; megjegyzi, hogy egy ibériai, szakmailag lektorált tanulmány szerint a mezőgazdasági termelők elégedettsége a pásztorkutyákkal 95–96%-os, a villanypásztorokkal pedig 100%-os volt¹², továbbá hogy egy másik tanulmány¹³ több egyedi módszert is „nagyon hatékonyak” minősített (kevesebb mint 75%-ban a pásztorkutyákat, a villanypásztorokat, illetve a vizuális/akusztikus riasztókat vagy pásztorkodást illetően); megjegyzi továbbá, hogy a megközelítések a még nagyobb teljesítmény érdekében kombinálhatók;
5. rámutat, hogy egyes országokban a jól felmért, kutatáson alapuló állománygazdálkodási tevékenységek intenzíven végrehajtott állatvédelmi intézkedésekkel kombinálva jó eredményeket értek el, biztosítva mind az állatállomány, mind a nagyragadozó-populációk védelmét; megjegyzi, hogy a fajok szükséges védelmének biztosítása érdekében megbízható adatokra van szükség a populációikról; hangsúlyozza, hogy az adatgyűjtésbe be kell vonni az intézmények és a polgárok lehető legszélesebb körét, például az állami erdészeti szolgálatok alkalmazottait, a természetvédelmi és egyéb védett területek igazgatóságait, a vadászokat, valamint a nem kormányzati szervezeteket;
6. felszólítja a tagállamokat, hogy változtassák meg az egyes jogrendszerekben (pl. Franciaországban) kedvtelésből tartott állatnak minősülő, valójában pásztorkutyaként használt kutyák jogi státuszát annak érdekében, hogy jobban megvédjék a mezőgazdasági termelőket a pásztorkutyák turisták elleni, nem szándékos támadásai esetén;
7. felszólít a tagállamok és a régiók által alkalmazott, az együttéléssel és a sikeres adminisztratív megközelítésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok általános

---

¹² Cortés, Yolanda & Ribeiro, Silvia & Petrucci-Fonseca, Francisco & Blanco, Juan (2020), „A decade of use of damage prevention measures in Spain and Portugal” (Kármegelőzési intézkedések egy évtizedes alkalmazása Spanyolországban és Portugáliában), *Carnivore Damage Prevention News* https://www.researchgate.net/publication/346785659_A_DECADE_OF_USE_OF_DAMAGE_PREVENTION_MEASURES_IN_SPAIN_AND_PORTUGAL

¹³ Oliveira, A. Treves, J.V. López-Bao, M. Krofel. The contribution of the LIFE program to mitigating damages caused by large carnivores in Europe (A LIFE program hozzájárulása a nagyragadozók által okozott károk enyhítéséhez Európában). *Global Ecology and Conservation*, 31. kötet, 2021. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2021.e01815>

érvényesítésére, amilyenek például a közigazgatási szervekből, nem kormányzati szervezetekből és erdészeti szervekből álló, a nagyragadozókkal foglalkozó koordinációs hivatalok, amelyek feladata a veszteségek ellentételezésének felülvizsgálata¹⁴, vagy például a farkaspopulációk nyomon követésével és migrációjuk előrejelzésével megbízott német állami (Land) szintű tanácsadók¹⁵, akik időben előzetes figyelmeztetéseket adnak ki annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők felkészülhessenek a védelmi intézkedésekre, és személyesen felügyelhesék állományaikat, illetve biztosíthassák a felügyeletet;

8. hangsúlyozza az érdekelt felek nagyragadozókkal való együttéléssel foglalkozó platformjai kialakításának fontosságát uniós, nemzeti és helyi szinten, továbbá a párbeszéd előmozdításának, a tapasztalatcserének, valamint az emberek és a védett fajok közötti konfliktusok kezelésében folytatott együttműködésnek a fontosságát; felhívja a figyelmet a helyi hatóságok, a mezőgazdasági termelők és a természetvédők stb. részvételével zajló kollektív gazdálkodás sikeres példáira¹⁶; kéri, hogy építsenek az olaszországi és franciaországi regionális platformokat finanszírozó parlamenti kísérleti projektek sikerére¹⁷; ezért felszólít ezek megismétlésére, például előkészítő intézkedésként;

VII. A legeltető állattenyésztőknek nyújtott állami támogatás – az együttélésre rendelkezésre álló források és a hatóságok számára nyújtott iránymutatás

9. egyetért azzal, hogy a társadalmi igényeknek a biológiai sokféleséggel, az ökológiai szükségletekkel és a vidéki megélhetéssel való kiegyensúlyozása során nem szabad a mezőgazdasági termelőkre hagyni az állományvédelmi költségek megfizetését, tekintettel arra, hogy hatalmas pénzügyi nyomásnak lehetnek kitéve, különösen a távoli hegyvidéki területeken, ahol egyes tagállamokban a közös agrárpolitika (KAP) alaptámogatásainak mértéke már eleve diszkriminatívan alacsonyabb; kitart amellett, hogy a megelőző intézkedéseket teljes mértékben állami forrásokból kell támogatni, és a károkat teljes mértékben kompenzálni kell, beleértve a közvetett költségeket is;
10. felhívja a tagállamokat, hogy használják ki a Bizottság által a KAP-on belül és kívül meghatározott megfelelő finanszírozási lehetőségeket a biodiverzitás megőrzése és helyreállítása, valamint a nagyragadozók és a fenntartható állattenyésztési gyakorlatok egymás mellett létezésének biztosítása érdekében a KAP és az uniós biodiverzitási stratégia átfogó céljaival összhangban; megjegyzi, hogy néhány tagállam sikeresen felhasználta a vidékfejlesztési alapokat a farkaspopulációk és a legeltető állattartás egymás mellett létezésének lehetővé tétele érdekében¹⁸;
11. megjegyzi, hogy bár a KAP, a LIFE+ és az állami támogatások keretében számos

¹⁴ <https://baer-wolf-luchs.at/mitglieder.htm>

¹⁵ Észak-Rajna–Vesztfália: <https://wolf.nrw/wolf/de/management/berater>; Alsó-Szászország: <https://www.wolfsmonitoring.com/meldung/wolfsberater>

¹⁶ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/Fiche_case%20study_Switzerland.pdf

¹⁷ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/regional_platforms_France.htm
https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/regional_platforms_Italy.htm

¹⁸ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/Fiche_case%20study_Greece.pdf
https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/Fiche_case%20study_Slovenia.pdf

megfelelő finanszírozási lehetőség áll rendelkezésre, egyes tagállamokban vagy régiókban nehézséget jelenthet a legeltető állattenyésztők számára, hogy hozzáférjenek a háziállataik védelmére irányuló intézkedésekhez; ezért kéri az információk kötelező beépítését a mezőgazdasági termelők tanácsadási és ismeretterjesztési szolgáltatásaiba, különösen a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokba, arra összpontosítva, hogy a mezőgazdasági termelők mely alapokhoz férhetnek hozzá, és hogyan; ragaszkodik ahhoz, hogy a tagállamok KAP-stratégiai terveibe és adott esetben azok regionális változatába kötelezően építsék be a közpénzekből finanszírozott intézkedéseket;

VII.a. Kártérítés

12. megjegyzi, hogy az egyes tagállamok által nyújtott kártérítések nem kompenzálják teljes mértékben az elszenvedett közvetlen és közvetett károkat; kitart amellett, hogy a tisztességes és nagyvonalú kompenzáció elengedhetetlen mind a legeltető állattenyésztők megélhetésének fenntartásához, mind a nagyragadozókkal való optimális együttélés biztosításához; felhívja a tagállamokat és a régiókat, hogy javítsák a pénzügyi kártérítéshez való hozzáférést; ragaszkodik ahhoz, hogy a nagyragadozók által a legeltető állattenyésztőknek okozott valamennyi veszteséget méltányosan kompenzálják, olyan tág értelmezéssel, amely nem csak a hasított test piaci költségét fedi le, figyelembe véve az esetleges piaci ingadozásokat, hanem az olyan járulékos költségeket is, mint az állományra és az állomány egyedeire gyakorolt viselkedési hatások, a táplálkozásra és a testsúlyvesztésre gyakorolt hatás, a stressz, a vetelés, a szubletális sérülések és az állatorvosi költségek stb.; kitart amellett, hogy a hibrid fajok veszteségeit is figyelembe kell venni; kiemeli azonban, hogy a kompenzációnak egy átfogó gazdálkodási megközelítéshez kell kapcsolódnia, és bizonyítékokon kell alapulnia;

VII.b. A felmerülő költségek fedezésére szolgáló finanszírozási lehetőségek a KAP keretében

13. megjegyzi, hogy az intézkedésekre fordított közpénzek messze legjelentősebb forrása a KAP, amely lehetővé teszi, hogy sokkal több legeltető állattenyésztőt támogassanak „felmerült költségeik és elmaradt jövedelmük” fedezése érdekében;
14. megjegyzi, hogy az állatállományban okozott károk megelőzését célzó intézkedések támogatása mostanra teljes mértékben beépült a KAP stratégiai tervről szóló rendeletbe¹⁹, ami a reformok során azon kevés esetek egyike, amikor a Parlament követeléseit teljes konszenzusra találták; úgy véli, hogy a KAP fontos szerepet játszhat és kell is játszania a mezőgazdasági termelők támogatásában a legeltetett állatállomány ragadozókkal szembeni védelmének javításában, ezáltal javítva az együttélést, valamint a stratégiai tervről szóló rendelet 6. cikkének f) pontjában foglalt KAP-célkitűzés elérését;
15. megjegyzi, hogy a veszteségek és az egymás mellett létezéshez való alkalmazkodás költségei már szerepelnek az új KAP stratégiai tervről szóló rendeletben;

---

¹⁹ A KAP stratégiai tervről szóló rendelet https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:02021R2115-20220422#ntr1-L_2021435HU.01014601-E0001

- a stratégiai tervről szóló rendelet 72. cikkének (1), (3) és (5) bekezdésében szereplő „felmerült költségek, elmaradt jövedelem” megközelítés az élőhelyvédelmi irányelv szerinti kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányokra vonatkozik;
  - a stratégiai tervről szóló rendelet 71. cikke²⁰, amely éves kiegészítő támogatást tesz lehetővé a hátrányos természeti adottságú területeken gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára;
  - a stratégiai tervről szóló rendelet 73. cikke (3) bekezdése d) pontjának ii. alpontja szerinti, a nagyragadozókkal való együttéléshez igazodó gyakorlatok és infrastruktúra kiigazítására irányuló beruházások, amelyek a stratégiai tervről szóló rendelet 73. cikke (4) bekezdése c) pontjának i. alpontja szerint 100 %-os uniós finanszírozásban részesülnek²¹; ez fedezheti az állatállomány védelmének költségeit, beleértve a munkaerőt is.
  - a ragadozók által okozott veszteségeket és károkat fedező biztosítási rendszerek a stratégiai tervről szóló rendelet 76. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján. Az EU legfeljebb 70%-os veszteségbiztosítást finanszírozhat.
  - a közvetlen kifizetések további 3 %-a, amely a biztosítási költségekre nyújtható (a stratégiai tervről szóló rendelet 19. cikke);
16. ezért felszólítja a tagállamokat és a régiókat, hogy hatékonyan használják ki ezeket a lehetőségeket, és építsék be a KAP stratégiai terveikbe a mezőgazdasági termelők farkasokkal összefüggő további igényeit; felszólítja a Bizottságot, hogy ragaszkodjon ahhoz, hogy ezek az értékelési szakasz során 2022-ben minden idevágó stratégiai tervben szerepeljenek; felszólítja a tagállamokat és a régiókat, hogy 2023-tól kezdődően hajtsák végre ezeket az alapokat és támogassák azok mezőgazdasági termelők általi felhasználását;
17. felszólít továbbá a stratégiai tervről szóló rendelet 15. cikke (4) bekezdésének b), d) és e) pontja értelmében már kötelező mezőgazdasági tanácsadó rendszerbe való tényleges bevonásukra, valamint a mezőgazdasági termelők, a közigazgatási szervek és a kutatók közötti cserékre a stratégiai tervről szóló rendelet 78. cikke szerinti agrár-tudásátadási és -innovációs rendszer keretében a sikeres megközelítések előmozdítása és érvényesítése érdekében; emlékeztet arra, hogy a tagállamok az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap 4%-át is felhasználhatják technikai segítségnyújtásra (a stratégiai tervről szóló rendelet 95. és 125. cikke);
18. megjegyzi, hogy az új teljesítési modell keretében a tagállamok fokozott felelősséggel tartoznak KAP stratégiai terveik kidolgozásáért, annak érdekében, hogy kihasználhassák az összes vonatkozó finanszírozási lehetőséget; megjegyzi, hogy a tagállamok bármikor frissíthetik és javíthatják a stratégiai tervről szóló rendelet 119.

²⁰ A stratégiai tervről szóló rendelet 71. cikke: „A tagállamok e cikk alapján kizárólag abból a célból nyújthatnak kifizetést, hogy kompenzációt biztosítsanak a kedvezményezetteknek az érintett területen fennálló hátrányos természeti adottságok és egyéb területspecifikus hátrányok miatt felmerült többletköltségek és elmaradt jövedelem egésze vagy egy része tekintetében.”

²¹ „Legfeljebb 100% a következő beruházások esetében: i. azon nem termelő beruházások, amelyek célja az állatállomány és a növények védelme a vadon élő állatok által okozott kárral szemben”.

cikke szerinti stratégiai terveiket a méltányos és hozzáférhető integrált együttélési megközelítés biztosítása érdekében;

VII.c. LIFE+ források

19. megjegyzi, hogy az EU által finanszírozott LIFE-projektekből²² és a nemzeti parkokban szerzett tapasztalatokból vett számos példa azt mutatja, hogy a nagyragadozók kedvezően hatnak az egyre népszerűbbé váló természetalapú idegenforgalmi ágazatra;
20. megjegyzi, hogy a LIFE a határokon átnyúló populációkkal kapcsolatos közös megközelítések előmozdítására is felhasználható, erre példa többek között az Ausztriát, Horvátországot, Csehországot, Franciaországot, Németországot, Magyarországot, Olaszországot, Lengyelországot, Romániát, Szlovákiát, Szlovéniát és Spanyolországot magában foglaló „Euro Nagyragadozók” LIFE-projekt (2017–2022), az Ausztriát, Franciaországot, Olaszországot és Szlovéniát érintő „Wolfalps EU” LIFE-projekt (2019–2024), valamint az „Allatvédelem Ausztriában, Bajorországban és Dél-Tirolban” elnevezésű LIFEstockProtect-projekt (2020–2025);
21. kéri a természetvédelmi projektek LIFE-finanszírozásának növelését, beleértve a fajok védelmét és a nagyragadozókkal való együttélés megvalósítását; kéri, hogy a LIFE programban részesítsék előnyben a nagyragadozókkal való együttéléssel kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztását és fejlesztését célzó kisebb projekteket;

VII.d. Régiók közötti együttműködés

22. felszólít a bevált gyakorlatok tagállamok és régiók közötti cseréjére a legeltető állattenyésztők és a biológiai sokféleség igényeinek megfelelő hatékony rendszerek kialakítása érdekében; megjegyzi továbbá, hogy az Interreg Európa finanszírozhatja a tagállamok régiói közötti transznacionális irányítást;

VII.e. Állami támogatás

23. megjegyzi, hogy az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok immár lehetővé teszik az együttéléshez kapcsolódó közvetlen és közvetett költségek teljes (100%-os) kompenzálását;

VII.e. A tagállamoknak hatékonyan végre kell hajtaniuk a bizottsági iránymutatásokat

24. tudomásul veszi a Bizottságnak az élőhelyvédelmi irányelvvel kapcsolatos levelét²³, és kéri, hogy a tagállamok hatékonyan hajtsák végre a fajok védelmére vonatkozó új bizottsági végrehajtási iránymutatásokat²⁴, különösen a kifejezetten a farkasokra

---

²² Lásd a nagyragadozókkal foglalkozó uniós platform keretében összegyűjtött esettanulmányokat: https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/case_studies.htm#Innovative%20Financing

²³ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/Letter_from_Commissioner_Sinkecius_and_Commissioner_Wojciechowski.pdf

²⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/guidance/index_en.htm?ettrans=hu

vonatkozó iránymutatás mellékletét, amely többek között a következőkre terjed ki:

- a konfliktusok csökkentését célzó helyes gazdálkodási gyakorlatok, a fajok védelmének biztosítása mellett (pl. az állatállományban okozott károk megelőzése és kártalanítás, az érdekelt felek bevonása a védelmi/gazdálkodási tervek kidolgozásába és a nyomon követésbe, az érdekelt felek közötti párbeszéd javítása, tájékoztatás, tanácsadás és technikai segítségnyújtás);
- letális állományszabályozási intézkedések és példák az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése szerinti különböző típusú eltérésekre;
- a farkas és a kutya kereszteződéséből származó keverékek kezelése;
- a „szelíd farkasok” kezelése;
- sérülést nem okozó csapdák használata a farkasoknál;
- lehetőségek az eltérések alkalmazására, ha a faj védettségi állapota kedvezőtlen;
- az eltérések engedélyezésekor szükséges hatásvizsgálat hatókörének pontosítása;
- lehetőségek az együttélési intézkedések támogatására (uniós alapokon és állami támogatásokon keresztül is);

VIII. Az élőhelyvédelmi irányelv – meglévő lehetőségek és rugalmasság

25. megjegyzi, hogy a Bizottság Célravezető és hatáson szabályozás programja (REFIT) keretében megállapították, hogy az élőhelyvédelmi irányelv közelmúltbeli felülvizsgálata megfelel a célnak, és megvalósítja annak szakpolitikai célkitűzéseit; megállapítja továbbá, hogy az Európai Unió Bírósága a C-674/17. sz. ügyben 2019. október 10-én hozott ítéletében helyben hagyta az élőhelyvédelmi irányelv fenntartása mellett szóló határozatát²⁵; hangsúlyozza, hogy mivel a Bizottság felülvizsgálatai többször is megállapították, hogy az élőhelyvédelmi irányelv megfelel a célnak, és összhangban áll annak szakpolitikai célkitűzéseivel, ellenzi az irányelv felülvizsgálatát vagy a fajok védettségi helyzetének módosítását; ezért támogatja az Európai Bizottság azon politikáját, hogy az EU által aláírt Berni Egyezmény értelmében ne csökkentsék a *Canis lupus* védelmi szintjét; felhívja a Tanácsot, hogy hagyja jóvá a Bizottság határozatra irányuló javaslatát;
26. megjegyzi, hogy az élőhelyvédelmi irányelv hatálya alá tartozó élőhelytípusok és fajok védettségi helyzetének alakulását rendszeresen nyomon kell követni és jelenteni kell, és az eredményeket nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni²⁶;
27. tudomásul veszi az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikke szerinti meglévő lehetőségeket arra, hogy a pénzügyi érdekek védelme érdekében végső megoldásként kiselejtezési intézkedéseket hozzanak; kiemeli, hogy a tagállamok mindig is szabadon élhettek ezekkel a lehetőségekkel az állatállomány súlyos károsodásának megelőzése érdekében, de ezt nem mindig tették meg;
28. úgy véli, hogy a tagállamoknak és a régióknak prioritásként először a KAP, a LIFE+ és az állami támogatások keretében meglévő lehetőségeket kell kihasználniuk a nagyvonalú kompenzáció, a veszteségek elleni biztosítás és az együttéléshez való

²⁵ A Bíróság 2019. október 10-i ítélete, *Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola Pohjois-Savo – Kainuu ry kontra Risto Mustonen és mások*, C-178/03, ECLI:EU:C:2019:851.

²⁶ <https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>
https://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/rep_habitats/index_en.htm

alkalmazkodás finanszírozása érdekében, hogy biztosítsák mind a védett vadon élő állatok, mind a legeltetési állattartás megőrzését;

29. emlékeztet arra, hogy azok a szomszédos tagállamok, ahol határokon át mozgó farkaspopulációk élnek, már most is dönthetnek úgy, hogy összehangolják megfigyelésüket, és az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke alapján közösen értékelhetik a populációk állapotát; megjegyzi azonban, hogy ez nem jelenti azt, hogy egy tagállam egy adott faj esetében támaszkodhatna egy másikra a kedvező védettségi állapot elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy mivel a természet nem tartja tiszteletben a határokat, a kedvező védettségi állapotot már minden egyes tagállam biogeográfiai régiójában el kell érni;
30. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak kellő figyelmet kell fordítaniuk a farkas-kutya hibridek észlelésére és felszámolására; hangsúlyozza, hogy a farkaspopuláció genetikai életképességének védelme érdekében genetikai vizsgálatokat kell végezni minden vadászott farkason, és adatokat kell cserélni a tagállamok között, különösen, ha a vizsgálatokat határ menti területeken végzik;
  - o
  - o   o
31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak és a Tanácsnak.